

In Memoriam Aagje Papineau Salm,

Op 4 januari 2022 is Aagje Papineau Salm, na een lang ziekbed, op 77 jarige leeftijd overleden. Aagje is lang lid geweest van de NVTG en van vele andere platforms binnen de Internationale Gezondheidszorg.

Aagje werd op Texel geboren, haar vader was daar dominee. Het gezin verhuisde naar Colmschate en later naar Castricum, waar ze haar man Jaap Breetvelt al leerde kennen. Beiden studeerden geneeskunde in Groningen. Na afloop van hun studie en aanvullende assistentschappen werden ze beiden door de Raad voor de Zending van de Nederlands Hervormde kerk uitgezonden naar Nigeria.

Terug in Nederland werden zij door de Raad voor de Zending - in een duo-baan - benoemd als medisch secretaris van het Medisch Coördinatie Secretariaat, een groep die kerken en NGO's adviseerde op het gebied van de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden. Dit behelsde ook de selectie en begeleiding van uit te zenden artsen en verpleegkundigen. Aagje was ook de 'huisarts op afstand' verantwoordelijk voor de gezondheid van het uitgezonden personeel. Tevens was Aagje lid van de Christian Medical Commission van de Wereldraad van Kerken.

Mensen die met haar in deze tijd- en ook later samenwerkten herinneren haar als nuchter, toegewijd, deskundig en met een fenomenaal geheugen!

In 1991 ging Aagje bij het Directoraat Generaal Internationale Samenwerking in het ministerie van Buitenlandse Zaken werken, als lid van het team technische advisering op het thema gezondheid. Door haar ervaring, passie en grote internationale netwerk op het terrein van gezondheid en bijzonder *Maternal health*, later seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), leverde zij een grote bijdrage aan het beleid van ontwikkelingssamenwerking. Ze was al betrokken bij de grote wereldconferentie over bevolkingsvraagstukken in Caïro in 1994, waar toen onder voorzitterschap van Minister Pronk een mijlpaal werd bereikt op het terrein van SRGR: gezondheid en rechten van vrouwen kregen hier een enorme impuls. Vijf jaar later was Aagje de grote motor voor het organiseren van Caïro + 5 in Den Haag, waar de wereldwijde afspraken gemaakt werden om de gezondheid van met name vrouwen en meisjes recht te doen. Zij zette zich in voor het versterken van het gehele gezondheidssysteem via de zogeheten sectorale benadering. Zij was ervan overtuigd dat een heel gezondheidssysteem moest verbeteren om resultaten voor zorg voor vrouwen te behalen. Dit was vernieuwend en kreeg weerklank binnen het DGIS. Toen de aidsepidemie opkwam en internationale aandacht vroeg, werd onder haar leiding de link met SRGR gelegd om zo ook voldoende aandacht te houden voor juist vrouwen die vaak dubbel geraakt werden door de epidemie. Ze zocht actief de samenwerking met niet alleen de VN-organisaties en de Wereldbank, maar ook met NGO's in en buiten Nederland. In 2000 zette zij zich in om Sharenet op te richten, een kennis platform (toen alleen) in Nederland dat zich geheel wijdde aan SRHR en HIV/AIDS. De NVTG-congressen bezocht zij als lid en als deskundige. Zij gaf zij vaak input als spreker en in de discussies over de congresonderwerpen. Het was altijd heel leuk om tijdens deze, en andere congressen, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse HIV/AIDS congres met Aagje "bij te praten". Wat speelt er, hoe kijk jij ertegen aan, kunnen we nog wat samen doen? En dan ook samen te lachen.

Aagje was een zeer geliefde collega op haar eigen werkvloer, en ook daarbuiten in het Global Health wereldje in Nederland. Zij maakte zich hard voor deskundigheid op het terrein van gezondheid op de ambassades; zij stond pal achter haar mensen daar, haar deskundigen. Wanneer zij gezondheidswerkers uitgezonden door DGIS in het veld bezocht, was er niet alleen aandacht voor het werk, maar ook hoe het verder met je ging, en altijd had ze wel een ontbijtkoek of zak drop in haar tas om achter te laten.

Toen ze in 2005 afscheid nam van BuZa, bleef Aagje nog een aantal jaren actief als lid van Sharenet, ook bezocht ze nog verschillende malen Afrika waar ze betrokken was bij gezondheidsprojecten; haar hart bleef liggen bij het verbeteren van de gezondheid van vrouwen en meisjes. Daarmee heeft ze vele collega's geïnspireerd en gemotiveerd. Een icoon is niet meer onder ons.....

Aagje is op 11 januari begraven in Colmschate, bij Deventer, waar ze vlak voor haar pensionering naar toe verhuisde. Wij wensen Jaap, haar kinderen en kleinkinderen sterkte bij dit verlies.

Ankie van den Broek
Frits van der Hoeven
Reina Buijs